U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **V. S.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2016, č. j. OAM-36/ZA-ZA11-P16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 10. 2017, č. j. 43 Az 34/2016 - 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, **se** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále také „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z obsahu správního spisu plyne, že zákonná zástupkyně (matka) stěžovatele podala jeho jménem dne 18. 1. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V doplnění žádosti a následném pohovoru k žádosti uvedla, že její syn se narodil dne x ve městě D. (Ternopilská oblast). Je ukrajinské státní příslušnosti, ukrajinské národnosti a

vyznává pravoslaví. Dne 10. 1. 2016 přicestoval do České republiky přes Polsko mikrobusem. Na území České republiky vstoupil na základě pozvání a českého víza. Jeho zdravotní stav je dobrý. Matka stěžovatele uvedla, že si nepřeje, aby její syn žil na Ukrajině, kde ho nic dobrého nečeká. V zemi původu nechce chodit do školy, protože ho tam navštěvuje jeho opilý otec a kamarádi se mu smějí. Dodala, že na podzim roku 2015 stěžovatele srazilo auto, při nehodě ho okradli a řidič vozidla mu vyhrožoval. Přála by si, aby mohl s ní, jejím přítelem a mladším bratrem v České republice žít jako „normální rodina v normální zemi“.

[3] Žalovaný se v napadeném rozhodnutí po shrnutí skutkového stavu věci zabýval důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu. Při svém rozhodování vycházel z výpovědi zákonné zástupkyně stěžovatele i informací, které shromáždil v průběhu správního řízení o situaci na Ukrajině (zejména ve vztahu k situaci politické, bezpečnostní a stavu dodržování lidských práv). Po zhodnocení těchto skutečností dospěl k závěru, že není dán žádný z důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[4] Krajský soud konstatoval, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem. Ze správního spisu nevyplývají žádné relevantní skutečnosti, ze kterých by bylo možné učinit závěr o tom, že stěžovatel by byl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další.

[5] Ani nedostatek prostředků ze strany matky k financování studia na Ukrajině nebo potíže stěžovatele při styku s jeho otcem nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu.

[6] Aproboval také odepření azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu, což označil za odpovídající zjištěnému skutkovému stavu. Žalovaný správně uvedl, že pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v posuzovaném případě shledán zákonný podklad, neboť stěžovatel není rodinný příslušník osoby, jíž byl udělen azyl dle § 12 nebo § 14 zákona o azylu.

[7] Obdobně krajský soud shodně se žalovaným nezjistil žádné důvody zvláštního zřetele pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Jeho udělení je na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, je v souladu s pravidly logického usuzování a při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. V projednávaném případě žalovaný přezkoumatelným způsobem odůvodnil, z jakého důvodu zdravotní stav ani rodinná situace stěžovatele nemůže být důvodem pro udělení humanitárního azylu.

[8] Stěžovatel nesplnil ani předpoklady pro udělení tzv. doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Pokud jde o bezpečnostní situaci v zemi původu, podle krajského soudu žalovaný správně uvedl, že v době rozhodování o jeho žádosti na Ukrajině neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu ke stěžovateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Konstatoval, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě Ukrajiny, ve zbytku země je bezpečnostní situace klidná a stabilní. Vyhodnotil, že stěžovatel před odchodem do České republiky žil v západní části Ukrajiny (Ivanofrankivské oblasti), která není uvedenými lokálními střety bezprostředně zasažena.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[10] Dovozuje nesprávné posouzení právní otázky týkající se splnění podmínek pro udělení azylu (§ 14 zákona o azylu) a doplňkové ochrany (§ 14b zákona azylu), a to jak krajským soudem, tak i žalovaným. Stěžovatel patří do „azylově relevantní skupiny osob“, u nichž existují důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu a též § 14b zákona o azylu. Úlohou žalovaného a krajského soudu bylo, aby zhodnotili, zda lze po stěžovateli rozumně požadovat, aby území České republiky opustil.

[11] Bez uvedení konkrétních okolností namítá nedostatečné odůvodnění rozsudku krajského soudu. Krajský soud nevzal v úvahu veškeré skutečnosti, které vyšly v řízení najevo (zejména zprávy o zemi původu), a své závěry opřel o subjektivní hodnotící soudy, které nemají oporu ve zjištěném stavu věci. Nepřezkoumatelnost pak spatřuje v chybně provedeném dokazování a absenci logických vazeb mezi některými provedenými důkazy a závěry, které z nich soud učinil.

[12] Přijatelnost kasační stížnosti je dána zásadními pochybeními krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a posuzování shora uvedených právních otázek, jež mají dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost. Připomíná, že matka stěžovatele v roce 2012 odjela za prací do České republiky a žila zde nelegálně. O mezinárodní ochranu žádá v České republice, protože tu chce žít se svým druhem, na Ukrajině nemá kde žít a bojí se svého bývalého manžela, který jí vyhrožuje. Žádné potíže, které by se dotýkaly přímo stěžovatele, však ve správním řízení netvrdila. Nakonec žalovaný dodal, že setrvává na svém závěru, že v projednávané věci nejsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá nejprve otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[16] O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[17] Přijatelnost kasační stížnosti je podle tvrzení stěžovatele dána zásadními pochybeními krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu, hodnocení důkazů a posuzování podmínek pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) a doplňkové ochrany (§ 14b zákona azylu), jež mají dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[18] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[19] Rozhodnutí krajského soudu i rozhodnutí žalovaného jsou náležitě odůvodněna a jsou opřena o dostatečná skutková zjištění. Krajský soud se v odůvodnění svého rozsudku náležitě zabýval všemi azylově relevantními důvody, a to včetně možnosti udělení azylu z humanitárních důvodů a doplňkové ochrany podle § 14b zákona azylu. Z napadeného rozsudku je patrné, z jakých skutkových okolností vyšel, které právní předpisy aplikoval a jaké právní závěry vyvodil. Nelze mu ani vytknout nesprávné hodnocení provedených důkazů. Stěžovatel ostatně ani neuvedl, v čem konkrétně měla pochybení krajského soudu spočívat, a omezil se jen na obecná tvrzení. Z úřední činnosti je navíc soudu známo, že tato tvrzení doslova opakuje i ve věci jeho bratra (vedené pod sp. zn. 9 Azs 379/2017), aniž by je individualizoval.

[20] Dle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvádí, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud věcně zabýval.

[21] Zpochybňuje-li stěžovatel postup žalovaného, resp. krajského soudu, že se nedostatečně zabývali otázkou neudělení azylu z humanitárního důvodu, nelze s ním souhlasit. Předně je třeba stěžovateli (resp. jeho zástupkyni) vytknout, že se v tomto ohledu omezil jen na všeobecná tvrzení, aniž by specifikoval, v čem konkrétně vidí pochybení žalovaného nebo krajského soudu.

[22] Ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70) vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu. Jak je naznačeno v odstavci [19] výše, nízká kvalita kasační stížnosti předurčila, že na všeobecné námitky soud nemůže ve svém důsledku vyčerpávajícím způsobem reagovat.

[23] Není pravdou, že by žalovaný v napadeném rozhodnutí nesprávně posoudil právní otázku týkající se splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení nevyplynul žádný „důvod zvláštního zřetele hodný“, který by odůvodňoval udělení azylu z humanitárních důvodů. Na straně 7 svého rozhodnutí se v této souvislosti v dostatečné míře zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele. Přihlédl i k jeho věku a zdravotními stavu.

[24] Z rozhodnutí žalovaného i z přiloženého správního spisu vyplývá, že stěžovatel je zdravý. Ačkoli špatný zdravotní stav žadatele o azyl není jediným důvodem pro udělení humanitárního azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55), žalovaný neshledal jiný „důvod zvláštního zřetele hodný“, který by jeho udělení odůvodňoval. Krajský soud se tímto s postupem ztotožnil.

[25] Z konstantní judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoli; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována zákazem libovůle. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Žádné takové deficity Nejvyšší správní soud nenalezl.

[26] Stejně tak nelze přisvědčit ani námitce, že se krajský soud v odůvodnění svého rozsudku dostatečně nezabýval všemi relevantními důvody, které svědčí pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Uvedl totiž, že v České republice nebyla udělena doplňková ochrana žádnému z rodinných příslušníků stěžovatele, a proto ani jemu nemůže být udělena doplňková ochrana podle uvedeného ustanovení.

[27] Pro úplnost soud dodává, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ani snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (viz rozsudek ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 - 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[28] Touha po společném životě s jeho nejbližšími rodinnými příslušníky na území České republiky je lidsky pochopitelná. Stejně tak soud nepopírá nelehkou sociální a ekonomickou situaci stěžovatele, resp. jeho rodinných příslušníků. Nejedná se ovšem o skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany. Stěžovateli proto nezbývá, než usilovat o legalizaci svého pobytu odpovídajícími prostředky podle zákona o pobytu cizinců.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Za těchto okolností soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[31] Stěžovateli byla v řízení před krajským soudem jako zástupkyně ustanovena Mgr. Gabriela Kopuletá, advokátka se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, která ho zastupovala i v řízení o kasační stížnosti. Soud ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[32] Při rozhodování o nepřiznání odměny vzal soud v úvahu především tyto okolnosti: zástupkyně podala nejprve blankentní kasační stížnost, kterou doplnila na základě usnesení soudu ze dne 27. 11. 2017, č. j. 9 Azs 378/2017 - 13. V doplnění kasační stížnosti však neuvádí žádné konkrétní okolnosti týkající se stěžovatele a omezuje se na obecné, „typizované“ námitky (např. „nepřezkoumatelnost stěžovatel spatřuje v chybně provedeném dokazování“, „stěžovatel patří do azylově relevantní skupiny osob“ či „soud prvního stupně nereagoval odpovídajícím způsobem na žalobní bod namítající humanitární aspekty“). Zástupkyně tato tvrzení nijak nerozvádí (např. mlčí o tom, jaké konkrétní chyby měly nastat v dokazování nebo proč má stěžovatel náležet do „azylově relevantní skupiny osob“). Kromě toho je soudu z úřední činnosti známo, že zástupkyně bez dalšího použila zcela totožné „typizované“ námitky i ve věci bratra stěžovatele (vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 Azs 379/2017).

[33] Nad rámec uvedeného soud poukazuje na to, že v blankentní kasační stížnosti se jménem stěžovatele domáhá, aby jí soud ustanovil jeho zástupkyní i pro řízení o kasační stížnosti, ačkoli k jejímu ustanovení došlo již na základě usnesení krajského soudu ze dne 8. 8. 2016, č. j. 43 Az 34/2016 - 20. Jako advokátka, která se dle svých slov specializuje na cizineckou problematiku, by si měla být vědoma toho, že z § 35 odst. 9, věty poslední, s. ř. s. vyplývá, že její ustanovení trvá i v řízení o kasační stížnosti.

[34] Posláním každého advokáta je pečlivě střežit a prosazovat oprávněné zájmy účastníka, jehož v řízení zastupuje, a dbát na to, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům řízení. Této povinnosti ustanovená zástupkyně nedostála, což promítl Nejvyšší správní soud i do III. výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu